

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref 13/2740

Vår ref Ulla Bjørndahl

Dato 23.10.13

Høring om endringer i sprøyteromsloven og -forskriften for å åpne for inhalering av heroin i sprøyterom

Pro Sentret er et riksdekkende kompetansesenter for prostitusjon. Vi er også Oslo kommunes hjelpetiltak for kvinner og menn med prostitusjonserfaring. I tillegg til individuelt arbeid med enkeltpersoner driver vi et lavterskeltilbud basert på omsorg og motivasjon, oppsøkende arbeid i prostitusjonsmiljøene, arbeidsmarkedstiltak og prosjekter/gruppearbeid der det er formålstjenlig. Pro Sentret har også de senere år hatt et drop-in helsetilbud med fokus på seksuell og reproduktiv helse samt smitteforebygging og rusrelatert helse.

Om Pro Sentrets brukere

Prostitusjonsmarkedet er i stadig endring. En vesentlig del av våre norske brukere er kvinnelige rusmiddelbrukere knyttet til gateprostitusjonen. Dette er kvinner med omfattende og sammensatte problemer. De fleste ruser seg daglig, hovedsakelig med heroin i kombinasjon med andre psykofarmaka. Gjennomsnittsalderen er relativt høy, de har en lang ruskarriere og langvarig kontakt med hjelpeapparatet. Det er en betydelig overhyppighet av psykiske og fysiske helseplager. De er også vesentlig mer utsatt for vold enn folk flest. En stor andel er, eller har vært, LAR - pasienter. Denne gruppa opplever en gjensidig "trøtthet" i sitt møte med hjelpeapparatet. De har vanskelig med å nå fram i forhold til både primærtjenesten og spesialisttjenestene og har få eller ingen forventninger til systemet.

Om vårt arbeid med denne brukergruppen

Pro Sentret har arbeidet gatenært i forhold til kvinnelige rusmiddelbrukere siden 1983. Vi var tidlig ute med å arbeide lavterskelrettet med skadereduksjon/helseperspektiv. En gatenær varmestue ble etablert i 1992 ved hjelp av såkalte "Hjelp uten betingelser - midler" (statlige STRAKS midler for de mest hjelptrengende rusmiddelbrukerne). Helsetilbud ble etablert tidlig, og da feltpleien senere kom ble Pro Sentret en av feltpleiestasjonene. I dag har vi eget helsetilbud med 3 faste sykepleiestillinger samt lege i deltid i tillegg til det miljøterapeutiske og sosiale rådgivningstilbudet. Ruspolitisk har senteret allerede i 1996 foreslått at Norge burde ha et behandlingsforsøk med heroin for en mindre gruppe brukere som sliter med å nyttiggjøre seg andre tilbud. I 2000 -2001 gjennomførte vi et forsøksprosjekt med "sprøyterom" – noe som førte til en politisk debatt og senere lov om forsøksdrift i 2004 og etablering av "sprøyterom" i Oslo i 2005.

Parallelt med dette har vi arbeidet med rehabilitering av de samme brukerne. For oss har skadereduksjon og rehabilitering vært to sider av samme sak. Utgangspunktet har til en hver tid vært brukerens oppfatning av egne behov, en helhetstenkning og vekt på

kontinuitet over tid (fra oppsøkende/motiverende arbeid til ettervern og etablering av nettverk). Dette har gitt oss en koordinerende rolle for mange av brukerne. Sentralt i vårt ruspolitiske engasjement har også vært begreper som bedre tilgjengelighet, brukerorganisering, kjønnsesifikke tiltak og et variert, fleksibelt tilbud.

Pro Sentrets tilråding

Pro Sentret stiller seg bak Helse- og omsorgsdepartementets forslag til endringer i sprøyteromslovens formålsbestemmelse samt departementets foreslåtte endringer i sprøyteromsforskriften.

Årsaken til at Pro Sentret stiller seg bak forslaget er at vi tror endringene vil føre til en betydelig helsegevinst for heroinbrukere. Bakgrunnen for vår vurdering er:

- Vi mener det er et sterkt behov for skadereduserende arbeid med denne delen av ruspopulasjonen ettersom gruppen ofte har svært omfattende og alvorlige helseplager.
- Forskning på feltet tydelig bekrefter at inhalasjon gir vesentlig mindre helsefare enn injeksjon av heroin. At sprøyterommet tilbyr inhalering av heroin kan føre til reduksjon i de høye overdosetallene vi har i Norge.
- Sprøyterommet vil oppleves som et relevant tilbud for flere heroinbrukere enn det gjør per dags dato, herunder personer som per dags dato injiserer heroin og ikke benytter seg av dagens tilbud samt personer som inhalerer heroin.

Våre erfaringer fra eget prøveprosjekt med sprøyterom i 2000/2001 var at det medførte en betydelig helsegevinst for brukerne. Evalueringene foretatt av SIRUS ved nåværende sprøyterom i Oslo kommune tilsier det samme. Det har bidratt til økt verdighet for brukerne, et mer tilgjengelig tilbud om helse- og sosialfaglig oppfølging og trolig til bedre sprøytehygiene. Ved at heroinbrukere nå får tilbud om å inhalere på sprøyterommet vil trolig personer som per dags dato ikke har mulighet til å benytte seg av den helse- og sosialfaglige oppfølgingen sprøyterommet tilbyr, benytte seg av den delen av tilbudet også.

Med vennlig hilsen

Bjørg Norli
Leder
Pro Sentret